

Verder werden verscheidene maten genomen. De tussen haakjes vermelde getallen zijn de maten welke door Witherby e.a. (1965) worden opgegeven voor de Bosgors. Maten (in mm): vleugel 77,5 (♂ 75-81, ♀ 72-76); tarsus 18,5 (18-19); snavel 11,5 (11-12).

De vogel werd geringd met ring „Arnhem VT S 501520” en losgelaten.

De „Avifauna van Nederland” II, 1970: 90 vermeldt zes gevallen; daarna zijn een bevestigde en een onbevestigde waarneming bekend geworden (Zie Limosa 45, p. 86, 1972 van dit nummer). Dit geval betreft de achtste bevestigde waarneming in Nederland.

C.N.A. Bevestigde waarneming.

SUMMARY

On 26 September 1971 an adult male Rustic-bunting has been captured at the dune area near The Hague. This is the 8th confirmed record of this species in the Netherlands.

LITERATUUR

Witherby, H. F. e.a. 1965. The Handbook of British Birds. London Vol. I: 135-138.

Adres: P. H. C. Lina, Frans Halskade 46, Rijswijk (ZH).

WAARNEMING VAN EEN ♂ SIBERISCHE TALING *ANAS FORMOSA GEORGI* TEN ZUIDEN VAN 's-GRAVENHAGE

New observation of the Baikal Teal in the Netherlands.

NORMAN D. VAN SWELM.

Op 12 augustus 1971 om 15.15 uur bevond ik mij in de Westlandse waterleidingduinen, gelegen in de gemeente 's-Gravenhage, om tellingen te verrichten in het kader van het aldaar gehouden vogelpopulatie-onderzoek. De weersomstandigheden waren: bewolking 5-7, temperatuur 18°C, wind ZW 3-4.

Lopend langs het duinmeer stootte ik een kleine eend op. Onmiddellijk viel op, dat het hier geen „gewone soort” betrof. Ik noteerde de volgende kenmerken:

Zware talingachtige vogel. Spiegel over de gehele breedte van de achtervleugel, van voren begrensd door een bruinachtig bandje gevolgd door een vrije brede zwarte band met een zwakke groene glans, de achterrand was wit. Buik crémewit. Opvallend was het patroon van de ondervleugel (Fig. 1): de oksel- en de ondervleugeldekveren waren helder wit, scherp contrasterend met een vrij brede zwarte rand langs de voorzijde van de ondervleugel.

De vogel had een snelle rechte vlucht. Dadelijk nadat de eend uit het zicht verdwenen was, kon ik mijn waarneming vergelijken met een in het meer aanwezige Zomertaling *Anas querquedula* en later ook met een groepje Wintertalingen *Anas crecca*, waarvan de waargenomen eend qua grootte en kleur geheel verschilde.

Enige tijd later t.w. om 16.15 uur vond ik de vogel terug in een bassin in het zuidelijk deel van het terrein, nu in gezelschap van Slobeenden *Spatula clypeata*, Wilde Eenden *Anas platyrhynchos* en 2 juv. Bergeenden *Tadorna tadorna*. Ik kon nu — verscholen achter een dijkje — de vogel van ± 10 meter afstand nauwkeurig observeren en de volgende aantekeningen maken:

Snavel blauwgrijs. Oog donker. Aan de snavelbasis een kleine ronde vuilwit gekleurde vlek, die goed zichtbaar maar zeker niet in het oog springend was. Bovenzijde kop: van snavelbasis tot in de nek zwart, aan weerszijden uitlopend naar het oog en daardoor de vuilwitte wenkbrauwstreep in tweeën delend. Zwarte oogstreep. Keel crêmewit. Wangen bruingrijs, doorspekt met donkere veertjes.

Borst, bovenzijde en flanken zeer donker bruin. Vleugeldekveren donker blauwgrijs. Pootkleur niet waargenomen.

De vogel was kleiner dan de Slobeenden maar groter en bepaald plomper en donkerder gekleurd dan Zomer- en Wintertalingen. Op grond van bovenstaande gegevens determineerde ik de vogel als Siberische Taling *Anas formosa* ♂ of ♀ in eclipskleed.

De volgende dag ging ik opnieuw op zoek naar de vogel, nu in gezelschap van de heren M. J. Tekke en Mr. J. H. Klatte. Na enige uren tevergeefs gezocht te hebben, ontdekten we de taling in het duinmeertje. Het dier vloog bij onze nadering op en verdween in noordelijke richting. Beide heren namen eveneens de afwijkende grootte en vlucht waar, alsmede het typische patroon van de ondervleugel. Zij waren het er over eens, dat het hier om een vreemd soort taling ging, maar door de grote afstand (80 m.) en de korte waarnemingstijd was soortbepaling onmogelijk.

Op 16 augustus was ik samen met de heer H. Rijven weer op zoek naar de Siberische Taling, die nu tegelijk met een Wintertaling uit het duinmeer opvloog op ongeveer 50 m van ons af. Het verschil in grootte en vlucht tussen de twee vogels was goed zichtbaar. De spiegelaflating aan de voorrand was lichtbruin bij *A. formosa* in tegenstelling tot het helder wit van *A. crecca*. De kleur van de spiegel bij *A. crecca* was helder oplichtend groen, terwijl bij *A. formosa* het zwart domineerde. De vogel werd die dag niet meer terug gevonden.

Op 28 augustus bevond de heer Dr. C. M. Lok zich in de terreinen. Het weer: bewolking 4-6, wind ZW. 7, temperatuur 22° C. Hij vertelde mij het volgende: „Ik bevond mij in het zuidelijk deel van het terrein toen om ca. 14.00 uur op ongeveer 10 m naast mij een donkerbruine eend op een drassig plekje inviel. De eerste kenmerken, die mij opvielen, waren de grootte — de eend was bepaald forser dan *A. crecca* — en de scherpe afscheiding van de lichte wangen met de zeer donkere borst en de overige delen van het lichaam. De bovenzijde van de kop was zeer donker bruin-zwart met een lichte wenkbrauwstreep, die boven het oog onderbroken werd door het zwart van de kop. Een zwarte oogstreep. De wangen waren licht geelbruin gekleurd met een streep, die zich op één plaats verdichtte tot een

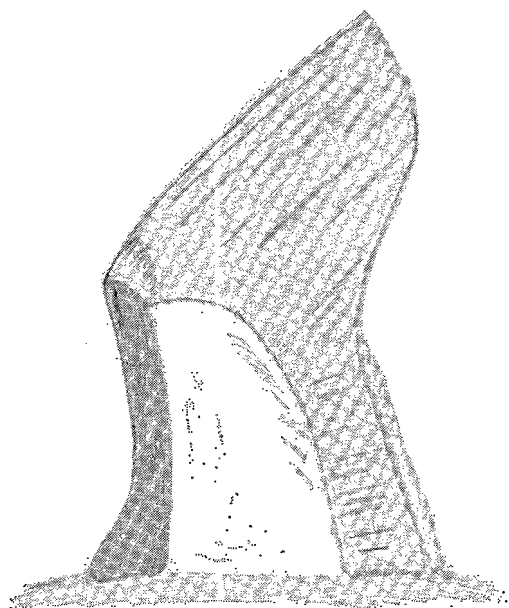

Fig. 1. Ondervleugelpatroon van de Siberische Taling, aug. 1971.
Tekening, N. D. van Swelm.

*Underside of the wing of the Baikal Teal, aug. 1971.
Sketch, N. D. van Swelm.*

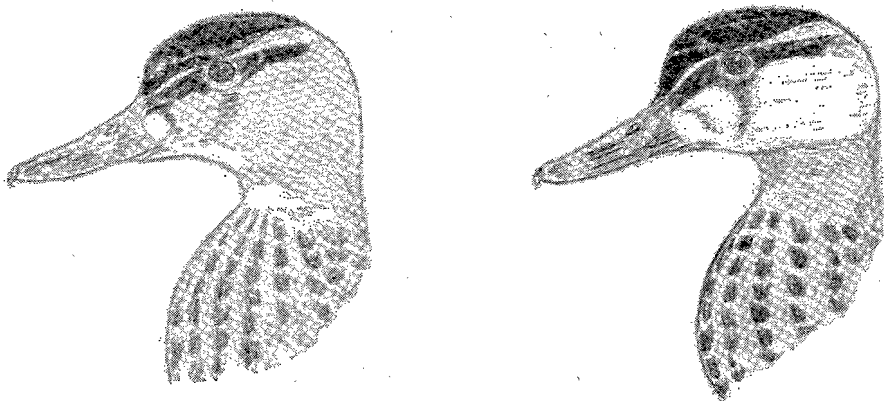

Fig. 2. Koppatronen van de Siberische Taling in eclipskleed. Links, compleet eclipskleed op 12 aug. 1971; rechts, het kleed van 28 aug. 1971 waar het prachtkleed doorkomt.
Tekening, N. D. van Swelm.

*Head-patterns of ♂ Baikal Teal in eclipse.
Left, full eclipse on 12th aug. 1971; right, emerging winter plumage on 28th
aug. 1971.
Drawing, N. D. van Swelm.*

soort vlek. Onder het oog liep een streep naar beneden. De snavel was bruinig grijs. De borst was sterk gestreept in de lengterichting van de nek. De spiegel was groenachtig zwart omzoomd met een bruin bandje van voren en een witte achterrand. De vleugeldekveren waren effen grijsbruin. De rest van bovenzijde en borst was zeer donker gestreept en gevlekt. Poten donker. In de vlucht viel de zwarte rand aan de voorzijde van de ondervleugel op naast de lichte ondervleugeldekveren en de witte achterrand. Nadat de vogel was opgevlagen stootte ik hem nog eenmaal op uit de helm ca. 15 m. van het water”.

Onze waarnemingen verschilden op één punt, nl. het koppatroon (Fig. 2). Wij concludeerden hieruit, dat de Siberische Taling een ♂ was, waarvan het prachtkleed doorkwam. Die mening werd nog gesterkt bij een bezoek aan het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie te Leiden, waar wij verschillende huiden nauwkeurig onderzochten. Eveneens bestudeerden wij het ondervleugelpatroon van de balgen. De voorrand van de ondervleugel was vrij breed en egaal rookgrijs gekleurd bij *A. formosa*, terwijl deze bij *A. crecca* smaller was en bruin gevlekt. Bij onze waarneming leek de voorrand zwart, wat waarschijnlijk te wijten was aan het scherpe contrast met de licht gekleurde ondervleugeldekveren en de belichting.

Het broedgebied van *Anas formosa* omvat NO-Siberië. In het oosten vanaf Kamschatka en het westelijk deel van Anadyr, noordelijk tot aan de boomgrens op 70-71° NB. aan de benedenlopen van de Indigirka, de Lena en de Jenissej, die ook de westgrens vormt. Zuidelijk tot aan het noordelijk deel van het Baikalmeer en de zuidkust van de zee van Ochotsk. Buiten dit gebied broedt de soort o.a. ook op de Kommandeur eilanden, de eilanden in de Beringzee, Noord Sachalin en Transbaikal (Bauer & Glutz von Blotzheim).

Het overwinteringsgebied ligt voornamelijk in Japan, Oost- en Zuidchina tot Formosa. De trek vanuit het broedareaal is in augustus en september. In Japan arriveren de eerste vogels begin september (Bauer & Glutz von Blotzheim).

Van belang voor onze waarneming is de vermelding van ruitrek van de ♂♂ vóór de aanvang van de eigenlijke trek. Bauer & Glutz von Blotzheim zeggen hierover: „Vorher (vóór de trek) machen viele ♂ einen Mauserzug an den Nordrand des Brutgebietes zu Mauerstationen an den Unterläufen der grossen Ströme”. Deze trek vindt vrijwel zeker in juli plaats, want over het ruikleed vermelden dezelfde schrijvers: „Brutmauser der ♂ im Juli, der ♀ später”. Het is mogelijk, dat „onze” vogel tijdens deze ruiverplaatsing onder invloed van bijv. weersomstandigheden (perioden van oostenwinden) naar Westeuropa is afgedreven.

De mogelijkheid, dat de waargenomen vogel uit gevangenschap ontsnapt is, blijft bestaan. Aangetekend moet echter worden, dat het merendeel van de vogels in privécollecties of in parken het vliegvermogen levenslang is ontno-

men door het zg. „leewieken”. De waargenomen taling vloog uitstekend en bezat een natuurlijke schuwheid.

De Siberische Taling is dwaalgast in Alaska, het W. deel van Noord-amerika, IJsland, Schotland, Engeland, Zweden, Finland, Frankrijk en Italië. In Nederland waren tot nu toe 8 zg. vondsten en 1 waarneming bekend, verdeeld over de maanden oktober t/m maart.

C.N.A.: bevestigde waarneming.

SUMMARY

A Baikal Teal *Anas formosa Georgi* in eclipse was observed on 12th August 1971 in a dune-area south of The Hague in the province of Zuid-Holland. On 28th August one of the observers noticed that the bird was a male as its winter-plumage emerged.

Until now this species was recorded 9 times in the Netherlands. It has only once been observed, 10 individuals were shot or otherwise killed.

LITERATUUR

- Bauer, K & U., Glutz v. Blotzheim, 1968. Handbuch Der Vögel Mitteleuropas von G. Niethammer, Akad. Verl. Frankfurt a. Main. Bd. 2: 341-346.
Commissie voor de Nederlandse Avifauna. 1970. Avifauna van Nederland. Brill-Leiden.
Delacour, J. 1956. The Waterfowl of the World, II. London.
Kist, J. 1956, 1957. De Siberische Taling dwaalgast voor Nederland.
Limosa 29: 137-140 en Limosa 30: 191-193.
Kist, J. 1969. Vogelgids, 10e druk. Elsevier, Amsterdam.
Robbins, Chandler S. (c.s.). 1966. Birds of North America.

Adres: Woudenbergstraat 125, Den Haag. Publicatie Vogelpopulatie onderzoek „Ockenrode”, Den Haag.

EERSTE WAARNEMING VAN DE ROODBORSTBORSTLIJSTER *TURDUS MIGRATORIUS* IN NEDERLAND.

First record of the American Robin *Turdus migratorius* in the Netherlands.

L. KROON en J. KROON

Bericht in „De Pieper” 10:180;” 11 maart 1971, Alkmaar. Als Merel, rug wat minder donker; borst steenrood; keel wit met zwarte strepen; witte vlekjes om het oog; snavel geel; op vogelvoer in de tuin (Mevr. L. Kroon, J. Kroon).”

De waarnemingenredacteur van dit blad, de heer E. J. W. Top, deelde desgevraagd telefonisch mede, dat hij verscheidene malen tevergeefs in Alkmaar is geweest; de waarnemers maakten een betrouwbare indruk; vooral de rode borst was zeer opvallend. Uit een voorgelegd vogelboek werd de soort uit afbeeldingen herkend; waarnemers zijn vogelliefhebbers met enige routine.

Op verzoek van de CNA zonden de waarnemers ons een uitvoeriger verslag, dat wij hieronder letterlijk laten volgen: „Met deze brief wil ik namens mijn zoon Hans Kroon, oud 17 jaar en mijzelf, oud 45 jaar, bevestigen, dat